

1. Lihtsustatud õppekava rakendamine

1.1 Sihiseade lihtsustatud õppes

- 1) Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.
- 2) Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.
- 3) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu.
- 4) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.
- 5) Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.
- 6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms).

1.2 Lihtsustatud õppekava rakendamine

Kool rakendab õpilaste erivajadustest tulenevalt vajadusel lihtsustatud riiklikku õppekava (LÕK) vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ning Vabariigi Valitsuse määrusele „Lihtsustatud riiklik õppekava“.

LÕK rakendatakse nende õpilaste puhul, kellele Rajaleidja nõustamiskomisjoni otsusega on määratud lihtsustatud õpe. Õppimise tingimused ja eesmärgid lepatakse kokku koostöös koduga.

Õppetöö LÕK alusel toimub väiksemas õppekoormuses ja diferentseeritud sisuga, arvestades õpilaste individuaalseid võimeid ja arenguvajadusi. Õppetöö planeerimisel kasutatakse lihtsustatud õppekava ainevaldkondade eesmärgi ja õpitulemusi.

Hindamine lähtub õpilase individuaalsetest õpieesmärkidest ja lihtsustatud õppekava nõuetest. Vajadusel rakendatakse kujundavat hindamist ning erivajadustega arvestavaid hindamismeetodeid.

Kool tagab LÕK-i õpilastele tugisüsteemi (eripedagoog, psühholoog, abiõpetaja).

Kool arvestab lihtsustatud õppe õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, peab õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamise asendama mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks.

Lõpetamisel väljastatakse õpilasele põhikooli lõputunnistus koos vastava selgitusega, et õpingud on läbitud lihtsustatud õppekava alusel.

1.3 Õppe ja kasvatuselise rõhuasetused LÕK õppekavas

LÕK alusel õppivate õpilaste puhul on rõhuasetus ennekõike (3.-5.klassis)

- baasteadmiste ja –oskuste arendamine ja kinnistamine (lugemis- ja kirjutamisoskus, matemaatika põhioskused igapäevaelus, ülevaade ümbritsevast maailmast
- õpioskuste kujundamine (keskendumine, tööülesannete lõpuleviimine, juhiste järgimine, töö organiseerimine juhendamisel ja lihtsate abivahendite kasutamine, koostööoskus paaris- ja grupitöös)
- eluks vajalike oskuste arendamine (igapäevaoskused ja praktiline teadlikkus, esmased digioskused, liikumise ja tervise harjumused)
- sotsiaalsete oskuste kujundamine (viisakas suhtlemine, koostöö, konfliktide lahendamine, teiste austamine)
- enesejuhtimine ja vastutus (oma kohustuste täitmine, väikesed iseseisvad otsused)
- tervislike eluviiside ja liikumisharjumuste kujundamine
- väärtused ja kultuur (ausus, hoolivus, abivalmidus; kultuuri ja traditsioonide tundmaõppimine)

LÕK alusel õppivate õpilaste puhul on rõhuasetus ennekõike (6.-7.klass)

Teadmiste ja oskuste rakendamine (lugemis- kirjutamis- ja arvutamisoskuse kasutamine igapäevaelulistes olukordades, matemaatiliste ja praktiliste oskuste rakendamine (raha, aeg, mõõtmine), seoste loomine õpitu ja reaalse elu vahel)

Õpioskuste ja enesejuhtimise arendamine (õpitegevuse organiseerimine ja kavandamine juhendamisel, oma töö kontrollimine ja hindamine juhendamisel, abi küsimine)

Sotsiaalne toimetulek ja koostöö (vastutustundlik tegutsemine ühistes tegevustes, konfliktide lahendamine, kaaslaste erinevate võimete ja iseloomuga arvestamine).

Eluks ja tööks vajalike oskuste kujundamine (igapäevaelu ja tööga seotud oskuste arendamine (päevakava), töö vajalikkus ja pingutuste väärtustamine, praktiliste tegevuste kaudu iseseisvuse suurendamine).

Digivahendite eesmärgipärane kasutamine ja ohutus (info otsimine ja kasutamine juhendamisel, teadlik ja turvaline käitumine)

Tervisekäitumise ja väärtushoiakute suurendamine (teadlikkus tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest; säästva eluviisi ja loodust hoidva käitumise väärtustamine, oma ja teiste kultuuri austamine)

1.4 Hindamine

LÕK õpilaste hindamisel lähtutakse nende individuaalsetest õpieesmärkidest ja võimalustest. Hindamine on toetava ja arendava iseloomuga, andes tagasisidet õpilase arengust ja edusammudest. Vajadusel kasutatakse sõnalist hindamist või kohandatud hindamisviise, et tagada õpilasele motiveeriv ja arusaadav tagasiside.

1.5 Taotletavad pädevused LÕK õppekavas

Pädevus	Kirjeldus	Oodatav tulemus 3.-5. klassis	Oodatav tulemus 6.-7. klassis
Õpipädevus	Oskus õppida ja kasutada õpitut igapäevaelus	Õpilane osaleb õppetöös õpetaja juhendamisel, püüab meeles pidada õpitut ja kasutab abivahendeid, püüab õppetegevuse lõpuni viia	Õpilane töötab järjest iseseisvamalt, oskab rakendada õpitut lihtsates praktilistes olukordades, oskab hinnata oma töö tulemust. Kavandab juhendamisel oma õpitegevust

Suhtluspädevus	Oskus suhelda kaaslaste ja täiskasvanutega	Õpilane väljendab end lihtsates lausetes, kuulab vestluspartnerit ja järgib suhtlusreegleid, mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad	Õpilane osaleb vestlustes, suudab edasi anda oma mõtteid arusaadavalt ja arvestab teistega. Suudab lahendada suhtlusolukordi rahumeelselt.
Matemaatika-loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Oskus lahendada igapäevaseid ülesandeid arvutamise ja looduse tundmise kaudu	Õpilane lahendab lihtsaid arvutusi, mõõdab ja liigitab esemeid ning märkab looduses toimuvaid muutusi.vaatleb ümbritsevat keskkonda, kirjeldab nähtusi	Õpilane lahendab lihtsaid arvutusi, mõõdab ja liigitab esemeid ning märkab looduses toimuvaid muutusi.vaatleb ümbritsevat keskkonda, kirjeldab nähtusi
Digipädevus	Oskus kasutada digiseadmeid õppimiseks ja kasutab neid turvaliselt	Õpilane kasutab juhendamisel digiseadmeid, järgib lihtsamaid turvareegleid.	Õpilane kasutab seadmeid eesmärgipäraselt, otsib infot õpetaja toel ja järgib turvalise kasutamise põhimõtteid.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Oskus toime tulla rühmas ja järgida reegleid	Õpilane osaleb ühistes tegevustes ja järgib kokkuleppeid. Õpilane mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana kaaslasena ja õpilasena.	Õpilane tegutseb meeskonnas vastutustundlikult, märkab abivajajat. Õpilane järgib kooli ja ühiskonna kokkuleppeid, mõistab oma rolli kogukonnas.
Enesemääratlus-pädevus	Oskus mõista ennast ja juhtida oma käitumist	Õpilane nimetab oma tundeid ja osaleb erimeelsuste rahulikus lahendamises.	Õpilane suudab paremini oma tundeid juhtida, lahendab erimeelsusi sobival viisil ning väärtustab oma edusamme.

			Õpilane võtab jõukohast vastutust oma õppimise eest.
Ettevõtlikkus-pädevus	Oskus algatada ja katsetada uusi tegevusi	Õpilane osaleb loovates tegevustes (joonistamine, meisterdamine), katsetab erinevaid viise ülesannete lahendamiseks. Viib juhendamisel alustatud tegevused lõpuni.	Õpilane algatab väikseid ettevõtmisi (nt klassi heaks), väljendab oma ideid loovalt, osaleb praktilistes ja loovates tegevustes
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Oskus väärtustada kultuuri ja keskkonda	Õpilane tunneb rõõmu laulust, liikumisest ja kunstist, osaleb traditsioonide hoidmisel. Väärtustab ausust, hoolivust ja abivalmidust, õpib hoidma ümbritsevat keskkonda	Õpilane austab oma ja teiste kultuuri, hoiab loodust, kooli ja kodu ning väärtustab ümbritsevat keskkonda. Väärtustab tervislikke ja säästvaid eluviise

2. Ainekavad

Ainekavad on koostatud Vabariigi Valitsuse määruse “ Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava” alusel ning lähtub vastava aine õppetegevustest ja õpitulemustest. Ainekava on kohandatud vastavalt õpilaste individuaalsetele võimetele. Täpsemad kohandused sätestatakse õpilase individuaalses õppekavas.

2.1 Eesti keel

Õppetegevus 3.–5. klassis

- tegeleda õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse kujundamisega
- tähelepanu pöörata eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele
- õpilane vajab jätkuvalt õppetegevuse reguleerimist ja õpetaja juhendamist
- peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine õpetaja suunamisel
- õppetegevustes kasutada materialiseerimisvahendeid, näitlikkust
- õpilane suudab mõista ja järgida lühikesi, lihtsaid suulisi ja kirjalikke tööjuhiseid.

- vaja on tähelepanu pöörata esemete, nähtuste, sündmuste tunnustele ja neid väljendavate sõnade õpetamisele.

Õpitulemused 3.klass

Õpilane:

- 1) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid
- 2) loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa
- 3) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele
- 4) annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu
- 5) kirjeldab ja võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti
- 6) mõistab ja koostab kuni 5-sõnalisi lihtlauseid, kasutades õpitud nimi-, omadus- ja tegusõnavorme
- 7) koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega
- 8) muudab ja määrab skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veaohlike häälikute pikkusi
- 9) kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu
- 10) kirjutab lugema õpitud lausete ära kirjas 1–2-silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata; kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis, kirjeldab ja annab hinnanguid tegevustele
- 2) loeb õpitud teksti õigesti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke, loeb õppimata teksti vähemalt sõnahaaval
- 3) leiab küsimuste-korralduste alusel tekstist sõnu, lauseid ja lõike
- 4) vastab küsimustele teksti kohta
- 5) tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe, toetudes oma kogemustele ja teadmistele
- 6) annab abivahenditele toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu, kirjeldab ja võrdleb esemeid rühmas
- 7) mõistab, koostab ja kasutab kõnes kuni 6-sõnalist lihtlauset ja laiendab lihtlauset skeemide ja süntaksiküsimuste abil
- 8) analüüsib ja moodustab käändevorme skeemide abil, rakendab neid õpitud funktsioonides
- 9) kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu
- 10) teeb 4–5-sõnalise lause ära kirja sõnahaaval ja kontrollib tulemust

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) väljendab tuttavates situatsioonides oma seisukohti; küsib abi, järgib üldtunnustatud käitumisnorme
- 2) kasutab koostegEVuses eri tüüpi dialoogirepliike, teeb kokkuvõtteid ühistegevusest

- 3) sooritab tuttavaid õpitoiminguid suuliste ja kirjalike korralduste alusel, sh osaleb tegevuse planeerimisel, valib ja kasutab abivahendeid
- 4) loeb õpitud teksti ladusalt häälega või endamisi vaikselt; täidab valiklugemise ülesandeid
- 5) osaleb õpetaja suunamisel lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel; osaleb jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel ja annab sellele toetudes tekstilähedaselt edasi loetu sisu lõikude kaupa
- 6) annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevustele, põhjendab oma arvamust
- 7) mõistab ja kasutab kuni 6-sõnalist lihtlauset; rakendab lauses sõnade muutevorme õpitud funktsioonides
- 8) tunneb ära õpitud koond- ja liitlausete liike tekstis ja tekstiväliselt; oskab neid suunamisel moodustada
- 9) analüüsib ja moodustab sõnavorme algoritmi alusel;
- 10) rakendab tähekasutusreegleid; kasutab õpitud enesekontrollivõtteid õpetaja juhendamisel
- 11) teeb 4–5-sõnalise lause ärakirja peamiselt sõnapaaride kaupa ja kontrollib tulemust.

6.-7.klass - eesti keel

Õppetegevus 6.–7. klassis

- tegeleda iseseisvuse kujundamise ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisega.
- õpilane suudab mõista ja täita suulisi ning kirjalikke tuttavaid töökorraldusi.
- õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme
- 2) osaleb oma õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abivahendeid
- 3) loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ja ladusalt ning jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa
- 4) täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid
- 5) annab abivahendite toel edasi loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine)
- 6) hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele;
- 7) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle; mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalausetega väljendatud suhteid ja seoseid;
- 8) moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;
- 9) analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust; moodustab sõnavorme, esitab suunamisel süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi
- 10) kasutab sõnade õpitud muutevorme (õpetaja abiga)
- 11) kirjutab sõnu õigesti, rakendab õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid kasutab vajaduse korral individuaalseid abivahendeid
- 12) teeb ärakirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) mõistab suhtlemisel seisukohtade võimalikku erinevust, selgitab oma seisukohti
- 2) annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegelaste käitumisele ja põhjendab seda
- 3) iseloomustab tekstis kirjeldatud tegelasi plaani järgi
- 4) selgitab talle mõistetavate sündmuste ajalisi ning põhjuslikke seoseid
- 5) loeb jõukohast tundmatut teksti kõne tempos, õpitud teksti ilmekusega
- 6) hangib tekstist teavet õpetaja juhendamisel
- 7) rakendab õpetaja juhendamisel temaatilise lugemise oskust, täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid
- 8) taastab analüüsitud teksti sisu vastavalt püstitatud ülesandele, vajaduse korral kasutab teksti analüüsimisel ühiselt koostatud abivahendeid
- 9) koostab pärast ühist ettevalmistust lühikese kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi toetudes kavale, tugisõnadele või sõnaühenditele
- 10) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle
- 11) mõistab ja kasutab suunamisel kõnes eri suhteid (aeg, põhjus, koht, tagajärg, eesmärk jms) väljendavaid kaheosalisi liitlauseid
- 12) tuletab sõnu õpitud liidetega; moodustab liitsõnu
- 13) kasutab kõnes sõnade käände- ja pöördvorme
- 14) tunneb ja rakendab kirjutamisel tähekasutus- ja ortograafiareegleid, vajaduse korral abimaterjalidele toetudes või õpetaja suunamisel

2.2 Matemaatika

Õppetegevus 3.–5.klassis

- Õpilane omandab kujutluse arvudest 1000 piires, arvude kümnendkoostise ja rakendab seda arvutamisel ning eluliste probleemide lahendamisel.
- Omandada kujutlused korrutamise ja jagamise olemusest ning rakendada neid korrutamise- ja jagamistabeli ülesannete lahendamisel.
- Omandada kujutlus mõõtühikute süsteemist ja õpitakse arvutama nimega arvudega.
- Õppida eristama, nimetama, mõõtma ja joonestusvahenditega joonestama tasapinnalisi geomeetrilisi kujundeid. Kujuneb arusaam elus ettetulevate probleemide sõnastamisest tekstülesandena.
- Omandada oskus esemeliselt ja skemaatiliselt modelleerida lihtsamaid situatsioone.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) teab naturaalarve 1–100
- 2) teab arvude ehitust kümnendsüsteemis (100 piires)
- 3) võrdleb arve

- 4) liidab ja lahutab arve 20 piires
- 5) liidab ja lahutab arve 100 piires
- 6) teab mõõtühikuid meeter, kilogramm, liiter ning rahaühikuid euro ja sent
- 7) liidab ja lahutab ühenimelisi arve
- 8) määrab õpetaja juhendamisel aega täis- ja pooletunnise täpsusega ning kalendri järgi päevades
- 9) joonestab sirglõigu ja nelinurga mõõdu järgi
- 10) lahendab abiga ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) teab naturaalarve 100 piires
- 2) teab Rooma numbreid I–V
- 3) liidab ja lahutab 100 piires
- 4) korrutab ja jagab toetudes korrutustabelile
- 5) lahendab kahe- ja kolmetehtelisi avaldise
- 6) leiab osa tervikust
- 7) teab mõõtühikut millimeeter
- 8) oskab lugeda termomeetri näitu kraadides
- 9) tunneb kella (veerand-, pool-, kolmveerand- ja täistund)
- 10) liidab ja lahutab ühe- ja mitmenimelisi arve
- 11) joonestab lõike etteantud mõõdu järgi
- 12) teab nurkade liike
- 13) lahendab koostöös õpetajaga kahetehtelisi tekstülesandeid

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) teab naturaalarve 1000 piires
- 2) eristab järguühikuid, oskab määrata nende arvu
- 3) teab Rooma numbreid I–X
- 4) liidab ja lahutab arve 1000 piires
- 5) korrutab ja jagab ühekohalise arvuga 100 piires
- 6) korrutab ja jagab ühekohalise arvuga 1000 piires
- 7) lahendab kahe- ja kolmetehtelisi avaldise
- 8) saab aru mõiste harilik murd olemusest
- 9) leiab osa arvust 1000 piires
- 10) teab mõõtühikuid gramm, tonn, kilomeeter
- 11) määrab aega kella ja kalendri järgi
- 12) liidab ja lahutab nimega arve 1000 piires
- 13) korrutab ja jagab ühenimelisi arve 1000 piires
- 14) eristab ringi ja ringjoont
- 15) lahendab kahetehtelisi tekstülesandeid

Õppetegevus 6.–7. klassis

- Õpilane omandab kujutluse arvudest 100 000 piires, õpib eristama arvu järke ja klasse.
- Lahendada geomeetriaülesandeid, sooritatakse nelja aritmeetilist tehet naturaals- ja nimega arvudega õpitud arvuvalla piires.
- Omandada kujutlused harilikust ja kümnendmurrust, õppida leidma osa tervikust ja tervikut tema osa järgi.
- Kujundada oskust rakendada tekstülesandest omandatud teadmisi eluliste probleemide lahendamisel.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) teab naturaalarve 10 000 piires
- 2) ümardab arvu etteantud järguni 10 000 piires
- 3) teab Rooma numbreid I–XX
- 4) liidab ja lahutab arve 10 000 piires

- 5) korrutab ja jagab arve 10 000 piires
- 6) lahendab mitmetehtelisi avaldis
- 7) mõistab lihtmurru, liigmurru ja segaarvu olemust
- 8) liidab ja lahutab lihtmurde
- 9) leiab ühe ja mitu osa arvust
- 10) mõistab kümnendmurru olemust
- 11) liidab ja lahutab kümnendmurde
- 12) teab mõõtühikuid detsimeeter, detsiliiter ja milliliiter
- 13) arvutab ajavahemikke
- 14) liidab ja lahutab nimega arve 10 000 piires
- 15) korrutab ja jagab nimega arve 10 000 piires
- 16) eristab lõikuvaid, ristuvaid ja paralleelseid sirgeid
- 17) eristab kolmnurkade liike
- 18) arvutab hulknurga übermõõtu
- 19) lahendab kolmetehtelisi tekstülesandeid toetudes lahendusplaanile

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) teab naturaalarve 100 000 piires
- 2) ümardab arvu etteantud järguni 100 000 piires
- 3) teab Rooma numbreid I–XXX
- 4) liidab ja lahutab 100 000 piires
- 5) korrutab ja jagab 100 000 piires
- 6) lahendab mitmetehtelisi avaldisi
- 7) teisendab harilikke murde
- 8) taandab harilikke murde
- 9) korrutab ja jagab harilikke murde

- 10) leiab terviku tema osa järgi
- 11) liidab ja lahutab kümnendmurde
- 12) korrutab ja jagab kümnendmurde
- 13) kasutab arvutamisel pikkus-, raskus-, mahu-, aja- ja rahaühikute seoseid
- 14) arvutab aritmeetilise keskmise
- 15) arvutab hulknurga übermõõdu
- 16) joonestab sümmeetrilisi kujundeid
- 17) lahendab kolmetehtelisi tekstülesandeid toetudes lahendusplaanile

2.3 LOODUSÕPETUS

Õppetegevus 3.-5.klassis

- Ülekaalus on looduse vahetu kogemine, praktiline tegevus ja õppemäng.
- Vajalike kujutluspiltide loomist toetab esemeline ja kujutav näitlikkus, lisandub ka tinglik näitlikkus (lihtsad joonised, tabelid, Eesti kaart).
- Õpetaja suunamisel areneb objektide, nähtuste, tegevuste jm kirjeldamis-, võrdlemis-, rühmitamis- ja üldistamisoskus.
- Õpetaja abiga kujuneb jõukohase õppematerjali ulatuses põhjus-tagajärg seoste mõistmise ja järelduste tegemise oskused.
- Suureneb õpitegevuses kirjaliku kõne osakaal – jõukohaste õppetekstide häälega lugemine ja analüüs õpetaja suunamisel, jõukohaste kirjalike ülesannete sooritamine.
- Õpiülesandeid sooritamine suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi.
- Tähelepanu pöörata lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele.
- Kujundada õpilase enesejuhtimise ning koostööoskusi, et oleks võimalik jõukohasel viisil iseseisvat tööd rakendada.
- Õpetaja juhendamisel ja abiga on õpilane suuteline jõukohasel viisil tehnoloogiavahendeid kasutama (näiteks otsima pildilist teavet, sooritama õpitud teadmiste kinnistamiseks lihtsaid õpiülesandeid).

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) kirjeldab abivahenditele tuginedes 4–5-sõnaliste lausetega (3–5 lauset) eluta looduse objekte ning nähtusi; võrdleb ja rühmitab neid õpetaja suunamisel erinevate tunnuste alusel
- 2) teeb koostegevuses täiskasvanuga lihtsamaid ilmavaatlusi, iseloomustab abivahenditele tuginedes ilma ning valib ilmale vastava välisriietuse
- 3) märkab ja kirjeldab abivahenditele tuginedes 4–5-sõnaliste lihtlausestega looduses ja inimtegevuses toimuvaid aastaajalisi muutusi
- 4) teab kuude nimetusi ja järgnevust, rühmitab neid vastavalt aastaajale
- 5) tunneb ära ja nimetab kodukoha tuntumaid taimi ja loomi; rühmitab neid õpetaja suunamisel erinevate tunnuste alusel ning nimetab õpitu kuuluvusrühma
- 6) kirjeldab ning võrdleb abivahenditele tuginedes õpitud taimede välisehitust ja elupaiku ning õpitud loomade välisehitust, liikumisviisi ja toitumist
- 7) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja iseennast; hoolib elusolendite vajadustest.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) tunneb ära ning nimetab kodukoha taimi, loomi ja seeni; kirjeldab ja võrdleb abivahenditele tuginedes neid iseloomustavaid tunnuseid (välisehitus, elupaik, eluviis); toob näiteid loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtudest
- 2) eristab ja rühmitab õpitud selgroogseid ning selgrootuid loomi, maismaataimi ja kübarseeni
- 3) järjestab taimede ja loomade arengu etappe kujutavaid seeriapilte, kirjeldab õpitud elusorganismide arengut tuginedes pildiseeriale
- 4) näitab enda kehal ja nimetab õpitud kehaosad
- 5) võrdleb abivahendile tuginedes inimeste elu maal ja linnas
- 6) toob näiteid puhta vee ja õhu, mulla, valguse ning soojuste tähtsusest elusolenditele
- 7) teeb õpetaja juhendamisel lihtsamaid vaatlusi ja praktilisi töid, valides sobivaid vahendeid ning järgides ohutusnõudeid; kirjeldab abivahenditele tuginedes vaadeldut ja oma tegevust.

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) näitab ja nimetab näitvahendil inimese elundkondade tähtsamaid elundeid, kirjeldab tugisõnade toel nende ülesandeid
- 2) saab aru lihtsast plaanist, leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte
- 3) leiab Eesti kaardil oma kodukoha, Eesti suuremad saared, järved, jõed ja linnad
- 4) toob näiteid oma kodukoha looduslikust mitmekesisusest ja inimeste tegevusest (sh olulisemad asutused ja ettevõtted, inimeste tegevusalad)
- 5) toob abivahenditele toetudes näiteid organismide vaheliste seoste kohta looduses, koostab lihtsamaid toiduahelaid
- 6) nimetab ja kirjeldab abivahenditele toetudes maailmaruumi objekte ning nähtusi (Päikesesüsteem, öö ja päeva vaheldumine).

Õppetegevus 6.–7. klassis

- Õpilane õpib jõukohasel tasemel tundma ümbritsevat maailma, lähtudes oma kodukohast ja Eestist
- Kujutuspiltide loomiseks ja täpsustamiseks kasutada õpet loomulikus keskkonnas, praktilisi töid ja katseid, kujutavat ja tinglikku näitlikkust
- Lisaks näitkatsete vaatlusele sooritavad õpilased õpetaja juhendamisel ka ise lihtsamaid praktilisi töid ja katseid.
- Järjepideva jõukohase arendustegevuse käigus pareneb õpilase kirjeldamis-, võrdlemis-, rühmitamis- ja üldistamisoskus.
- Õpetaja suunamisel arenevad põhjus-tagajärg seoste mõistmise ja järelduste tegemise oskused.
- Jõukohasel viisil toetub teadmiste-oskuste omandamine kirjalikule õppematerjalile.
- Õpetaja suunamisel loeb õpilane jõukohaseid õppetekste häälega ja osaliselt endamisi, analüüsitakse neid õpetaja suuliste ja kirjalike küsimuste-korralduste abil; otsitakse teavet tabelitest, joonistelt ja skeemidelt; sooritatakse kirjalikke õpiülesandeid.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) teab ja nimetab põhi- ning vaheilmakaari; määrab neid kaardil
- 2) saab aru lihtsast plaanist ja kaardist; leiab Eesti kaardil Läänemere, õpitud saared, jõed, järved, linnad; koostab õpetaja juhendamisel lihtsamaid mõõtkavata plaane
- 3) võrdleb abivahenditele tuginedes taimede, loomade, seente ja bakterite eluavaldusi; selgitab nende tähtsust looduses; toob näiteid nende mõju kohta inimese organismile
- 4) kirjeldab ja võrdleb abivahenditele toetudes õpitud koosluste (erinevad veekogud, asula)

elutingimusi, teab nende tüüpilisemaid liike; koostab koosluste kohta toiduahelaid ja lihtsamaid toiduvõrgustikke

5) teab vee ja õhu omadusi ning tähtsust elusorganismidele; toob näiteid, kuidas inimene mõjutab oma tegevusega vee ja õhu puhtust; jälgib oma pere veetarbimist, toob näiteid vee säästmise võimalustest

6) teab mulla tähtsust elusorganismidele ja selgitab abivahenditele tuginedes mulla kaitse vajadust

7) mõõdab temperatuuri ja pikkust, valides sobivad mõõtmisvahendid

8) viib õpetaja juhendamisel läbi lihtsaid praktilisi töid, teeb tulemuste põhjal kokkuvõtteid, seostab saadud teadmisi igapäevaelus esinevate olukordadega.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1) eristab ja rühmitab õpitud elusorganisme erinevate tunnuste järgi; selgitab abivahenditele tuginedes keskkonnatingimuste mõju elusorganismidele; toob näiteid taimede ja loomade kohastumustest Eesti looduse näitel

2) kirjeldab ja võrdleb abivahenditele tuginedes koosluste (veekogud, aed, põld, niit, mets, soo) elutingimusi; teab nende tüüpilisemaid liike; koostab koosluste kohta toiduahelaid ja lihtsamaid toiduvõrgustikke

3) toob näiteid inimtegevuse mõjust ümbritsevale keskkonnale; mõistab koosluste tähtsust ning selgitab näidete varal nende kaitsmise vajadust

4) näitab Eesti asukohta Euroopa kaardil; kirjeldab abivahenditele tuginedes Eesti asendit; kasutab erinevaid kaarte Eesti asendi, pinnavormide ja kliima kirjeldamisel

5) nimetab Eesti loodusvarasid ja toob nende kasutamise näiteid; selgitab abiga loodusvarade säästliku kasutamise vajadust.

2.4 INIMESEÕPETUS

Õppetegevus 3.–5. klassis

Jätkuvalt kujuneb õpilase oskus märgata ja eristada oma lähiümbrust (selle esemeid, nähtusi, sündmusi, tegevusi jms).

- Õpilane tutvub eesti rahvakommete ja traditsioonidega (rõhuasetus pere ja kodukoha traditsioonidel).
- Tegevus- ja suhtlussituatsioonides õppida tundma ja järgima ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisnorme.
- Õppida märkama, eristama ja mõistma igapäevaelu olukordi, sealhulgas ohuolukordi

- Täiendada ühis- ja koostegevuse oskusi (sh hooliv ja teisi arvestav suhtlemine) ja viisaka käitumise oskusi.
- Õpetaja abiga saab õpilane aru pere ja koduga seotud teemadest, teadvustab laste ning vanemate vastastikuseid õigusi ja kohustusi.
- Kujundada õpilase sotsiaalset teadlikkust ja verbaalset aktiivsust: õpilane kirjeldab abivahendite toel enda ja kaaslaste tegevust ja emotsionaalset seisundit.
- Õppimist toetavad aktiivõppemeetodite kasutamine, õppekäigud, praktilised ülesanded, lühipalade lugemine ja analüüsimine.
- Õpilane suudab järjest enam õpetaja toel osaleda õpitegevuste kavandamisel, sooritamisel, kontrollimisel ja valida ja kasutada abivahendeid
- Praktiliste ja tekstis kirjeldatud situatsioonide analüüsil pöörata tähelepanu tegevuste tulemustele ja tagajärgedele.
- Õpitakse juhendamise järgi situatsioonidele alternatiivseid lahendusi leidma ning kaaslastele soovitusi andma.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine)
- 2) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb
- 3) hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist - õige/vale, meeldib / ei meeldi
- 4) teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid
- 5) tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni
- 6) teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust
- 7) teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslast
- 8) teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud
- 9) kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport
- 10) kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede-vendade vanus, vanemate tegevus

- 11) küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel
- 12) teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad, tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill)
- 13) tunneb kella täis- ja pooltundides
- 14) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi
- 15) teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses
- 16) palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis
- 2) nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huvisid
- 3) analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi
- 4) jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid
- 5) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada
- 6) teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele
- 7) nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus
- 8) kirjeldab oma pere traditsioone
- 9) kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta
- 10) tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaaegu oma päevakavaga
- 11) leiab koostevõttes teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt
- 12) teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust
- 13) planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist
- 14) sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmeid

15) teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes
- 2) osaleb eri tüüpi dialoogides
- 3) kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis
- 4) kirjeldab ja analüüsib õpetaja suunamisel oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (soovid, põhjus-tagajärg)
- 5) kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi, teab hoolitsematuse tagajärgi
- 6) kirjeldab uimastite (alkoholi, tubaka) tarbimise mõju õppimisvõimele ja käitumisele
- 7) jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid
- 8) mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga
- 9) määrab aega minutilise täpsusega; koostab õpetaja abiga endale päevakava
- 10) otsib õpetaja juhendamisel teavet teatmeteostest või internetist
- 11) teab, kuidas suhelda sotsiaalmeedias
- 12) teadvustab reklaamide eesmärke
- 13) mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust
- 14) kirjeldab vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi kodus ning koolis
- 15) nimetab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises
- 16) kirjeldab ja teadvustab pürotehnika jt ohtlike ainete väärkasutusega kaasnevaid tagajärgi.

Õppetegevus 6.–7. klassis

- Õppetegevuse käigus täienevad õpilase sotsiaalsed suhtlemis- ja käitumisoskused.

- Harjutada suhtlemist ja koostegevust dialoogis (osalemine rühmatöodes, rollimängudes, kutse koostegevusele, vastused küsimustele ja teadetele, dialoogi alustamine küsimuse ja teatega, nõustumine ja loobumine, alternatiivne ettepanek, oma arvamuste selgitamine ja kaitsmine).

- Individaal- ja rühmatööde tulemuste esitlemise, enda ja teiste

tegevuste kommenteerimise kaudu suureneb õpilase verbaalne aktiivsus, kujunevad avaliku esinemise esmased oskused.

- Õppida mõistma ja nimetama tegevuse eesmärke, tingimusi, põhjuseid ja tagajärgi.

- Juhendamisel leida seoseid tegevus-, suhtlus- ja käitumise vahel, tehakse järeldusi ning planeeritakse ja/või korrigeeritakse edasist tegevust/käitumist.

- Õpilase jaoks on oluline pöörata tähelepanu muutustele enda organismis ja käitumises (seksuaalsus, suhtlemine ja käitumine vastassugupoolega, noormehe ja neiu rollid eri situatsioonides jms) ning oma tervisekäitumisele (sh hoolitsemine oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervise eest, enesekehtestamine, riskikäitumine).

- Õpitakse märkama ja teadvustama kultuurilisi erinevusi. Alustatakse ettevalmistust iseseisvaks majandamiseks, teadlikuks ja säästlikuks tarbimiseks (prügi sorteerimine, pakendiinfo jmt).

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1) märkab ja jätab suhtlemisel meelde kaaslaste seisukohti, eristab kohast ja kohatut käitumist/suhtlemist

2) analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja käitumist (käitumise eesmärk, põhjus–tagajärg suhe)

3) kasutab tuttavates olukordades suhtlemissituatsioonist, -partnerist ja -eesmärgist lähtuvalt erinevaid väljendusviise

4) mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist

5) kirjeldab ja hindab plaanile toetudes oma huvisid ja toimetulekut koolis

6) teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad organid

7) nimetab ebatervisliku toitumise võimalikke tagajärgi, oskab valida erinevate toitude hulgast tervisele kasulikke

- 8) teab murdeeaga seotud muutusi inimese kehas ja käitumises, mõistab arengu individuaalsust
- 9) kirjeldab uimastite mõju organismile ja käitumisele
- 10) hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad
- 11) koostab õpetaja juhendamisel kodu korrashoiuga seotud tegevuste plaani (tööde järjekord, vahendid, tööjaotus)
- 12) hangib õpetaja juhendamisel teavet kaaslastelt (küsimuste esitamine) ja eriliigilistest tekstidest (internet, meedia, teatmeteosed, sõiduplaanid)
- 13) oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane
- 14) mõistab telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka kasutamise vajalikkust ning teab võimalikke riske
- 15) teab kodukeemia ja ravimite väärkasutuse tagajärgi ja selle ennetamise võimalusi
- 16) kirjeldab peamisi tule- ja veeohutuse nõudeid ning käitumisstrateegiaid vastavate õnnetusjuhtumite korral

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) selgitab ja kaitseb õpetaja suunamisel oma seisukohti, mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust/erinevust, oskab reageerida kohatule käitumisele
- 2) teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi
- 3) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist
- 4) järgib viisakusreegleid, teeb kaaslastele ettepanekuid, vastab nii positiivsetele kui ka negatiivsetele ettepanekutele situatsioonile vastavaid moraalinorme ja käitumisreegleid arvestades
- 5) väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist
- 6) kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, arstiabi)
- 7) oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpisituatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist

- 8) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab, kust leida infot noorte nõustamisteenuste kohta
- 9) koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine)
- 10) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid)
- 11) nimetab sidepidamise viise tänapäeval ja minevikus, kasutab otstarbekalt tänapäevaseid sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia); oskab kirjutada e-kirja
- 12) teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte ning mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada
- 13) mõistab ja oskab kirjeldada töö tähtsust (tulemus, eesmärk, tingimused)
- 14) oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid
- 15) teab jätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi ja –viise, oskab jätmeid sorteerida.

2.4 AJALUGU

Õppetegevus 6.–7. klassis

6. klassis algav ajaloo õppimine võimaldab õpilastel suhestuda minevikuga. Ajalooõpetuses lähtutakse õpilasest kui ajaloos osalejast. Õpilasel kujundatakse arusaam, et ajalugu on ka tema enda lugu. Toetutakse õpilase isiklikele kogemustele ning eelnevatele teadmistele ja kujutlustele, kesksel kohal on nende aktualiseerimine ja süstematiseerimine.

- Tutvumine algab õpetaja suunamisel ja juhendamisel, kasutada praktilisi

õpiülesandeid (nt vanematelt ja vanavanematelt teabe kogumine oma pere ja suguvõsa kohta).

- Korraldada õppekäike muuseumidesse ja ajaloolistesse paikadesse, vaadatakse õppefilme.
- Õppetegevuse käigus omandatakse mitmesuguseid oskusi (küsimuste esitamine, teabe hankimine, eneseväljendamine), arendatakse koostööoskusi ja kujutlusvõimet.
- Ajalootunnis kasutatavad õpitegevused (lugemine, küsimustele vastamine, arutlemine, jutustuse kuulamine, ümberjutustamine) toetavad õpilaste psüühiliste protsesside ja kõne arengut, sealhulgas sõnavara rikastumist.

- Uut teemat käsitlema asudes selgitada välja õpilase eelteadmised ja

laiendatakse sõnavara, et vältida võimalike väärkujutluste kinnistumist ja uute kujunemist.

- 6. klassis omandatakse teadmisi õpilase lähiümbruse kohta, 7. klassis keskendutakse juba laiemalt Eesti ajaloo ja üldajaloo õppimisele.

- Ajaloo õpetamisel on väga oluline muuseumide, ajalooga seotud paikade ja mälestiste külastamine, ajalugu tutvustavate filmide vaatamine ja muul viisil näitlikustamine.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) tunneb huvi oma perekonna ajaloo ja sellega seotud minevikusündmuste vastu
- 2) teab, et kodukoht ja elutingimused on ajaloo käigus muutunud
- 3) tajub mineviku ja oleviku seoseid
- 4) mõistab ajalist järgnevust ajateljel, omab üldist ettekujutust kodukoha ajaloo perioodidest

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) selgitab õpitava ajalooperioodiga seostuvaid olulisemaid põhimõisteid
- 2) nimetab tähtsamat muinasajast ja selle perioodidest (kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg), kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid
- 3) teab vanaaja kultuure ja oskab nimetada ajastu olulisemaid saavutusi ja leiutisi
- 4) kirjeldab kõige üldisemal kujul keskaja olemust
- 5) teab keskaja Euroopa eluolu muutusi, avastusi ja leiutisi
- 6) teab olulisemaid sündmusi, mis leidsid aset keskajal Eesti aladel

2.5 KUNST

Õppetegevus 3.–5. klassis

- Õpilane õpib arutlema, olulist teisejärgulisest eristama, esemeid eri põhimõtete järgi ühendama ja esemete eri tunnuseid üksteisest eristama, neid kunstitöodes kujutama.

- Õpilase taju ja peenmootorika arengut toetavad keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted – detailsemad joonistused, voolimistööd, lõikamine kääride ja/või paberinoaga, värvide segamine maalimisel jms.
- Ühistegevuses rakendab õpilane õpetaja suunamisel omandatud õpioskusi, vajadusel õpetaja rakendab meeldetuletamist ja kordamist.
- Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima.
- Õpetaja juhendamisel omandatakse esmased digivahendite kasutamise oskused.
- Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) kasutab ohutult töövahendeid ja materjale
- 2) kujutab elusolendeid ja eluta objekte neile iseloomulikul viisil
- 3) märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab vajaduse korral oma tööd
- 4) oskab õpetaja juhendamisel materjalist lähtuvalt kasutada sobivaid töövahendeid ja töövõtteid (paberi rebimine, lõikamine ja voltimine; guašside, akvarellide, pastellide, kriitide joonistusvahendite kasutamine; savi või plastiliini voolimine eri võtetega)
- 5) täiendab mustri rütmi
- 6) kujutab visuaalselt õpetaja suunamisel kujutatu põhilisi tunnuseid (väiksem-suurem, paksem-peenem, pikem-lühem jne) ja õpitud ruumisuhteid pildil (kõrval, ülal, all jne)
- 7) valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumikaunistusi
- 8) viib alustatud töö lõpule
- 9) korrastab oma töökoha.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) kasutab töös erinevaid materjale, sh taaskasutatavaid materjale
- 2) mõistab töövahendite säästliku kasutamise vajalikkust ja oskab seda juhendamisel rakendada
- 3) kujutab inimeste, esemete ja loodusobjektide peamisi iseloomulikke tunnuseid, väljendab kujutatava ja ka enda emotsioone
- 4) segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul)
- 5) kaunistab tähtpäevadeks ruumi; osaleb ühise keskkonna kujundamisel

6) suudab töö tegemisel järgida lihtsat tööjuhendit (sh videojuhend) ja võrrelda oma tööd näidisega, vajaduse korral õpetaja abiga

7) kirjeldab tööprotsessi, enda ja kaaslaste töid, väärtustab erinevaid lahendusi, vajaduse korral õpetaja abiga

8) kasutab võimaluse korral erinevaid digivahendeid.

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

1) sooritab lihtsamaid töövõtteid videojuhendite järgi

2) kasutab suunamisel õpitud tehnikaid kunstitööde loomisel ja lähiümbruse kujundamisel (stend, klassiruum, oma tuba, päeviku kaaned jne)

3) kujutab inimest ja muid elusolendeid liikumises

4) väljendab kunstitöodes erinevaid emotsioone, kasutab selleks värve

5) eristab külmi ja sooje värvusi, oskab juhendamisel toone helestada ja tumestada

6) tõstab oma töödes esile ja võrdleb kujutatud tegelasi ja objekte suuruse, asukoha ning värvivaliku abil, vajaduse korral suunamisel

7) väljendab osalise kattumise abil esemete ja figuuride paiknemist üksteise suhtes ees- ja tagapool, keskel

8) võrdleb enda ja kaaslaste töid: leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevus

9) osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel.

Õppetegevus 6.–7. klassis

- Õpilane õpib tööprotsessi kavandama. Kirjeldab suunavate küsimuste abil, milline võiks olla töö tulemus. Töö valmimisel kommenteerib oma töid ja annab neile hinnangu.
- Harjutamise tulemusena õpib kujutama inimest eri poosides, järgides proportsioone.
- Õpib tundma elementaarseid kujunduspõhimõtteid ning neid oma töös kasutama.
- Õpetaja suunamisel kasutab omandatud mõisteid, vesteldes lihtsamatel kunstiga seotud teemadel.

Kunstiga seotult kujundada erinevate digivahendite ja -keskkondade kasutamise oskusi, sealhulgas ka autoriõigustega arvestamist.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) kasutab töövahendeid ja -materjale tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt, kasutab juhendamisel digivahendeid
- 2) planeerib juhendamisel etteantud tööülesande protsessi ja teeb kavandi järgi valmis töö kas individuaalselt või grupitööna
- 3) töötab lihtsama videojuhendi järgi ja pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd
- 4) kujutab temaatilistes töödes värvide abil tegevuse aega ja kohta
- 5) väljendab kujutatava suuruse muutumise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool
- 6) arvestab juhendamisel ja näidise abil inimese täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta
- 7) kasutab juhendamisel lihtsamaid kujunduspõhimõtteid erinevate graafilise disainiga seotud tööde (logod, pakendid, nimed jms) loomisel
- 8) tunneb ja oskab kasutada õpitud kunstialaseid mõisteid (skulptuur, maal, graafika jms)
- 9) väärtustab kunsti enda isikupära ja emotsioonide väljendusvahendina, väärtustab ka teiste loomingut.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) leiab vaatluse ja võrdlemise teel kujutatava olulisi tunnuseid ning väljendab neid temaatilistes töödes
- 2) oskab segada ja kasutab maalimisel värvide erinevaid toone
- 3) oskab juhendamisel kasutada töös ühe-punkti-perspektiivi
- 4) loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid
- 5) kasutab digivahendeid ja digikeskkondi, vajaduse korral abiga
- 6) oskab juhendamisel kombineerida omavahel erinevaid materjale, sh kollaažina
- 7) tunneb ära ja liigitab vaadeldud kunstitöid (skulptuur, maal, arhitektuur, graafika)
- 8) mõistab originaali, reproduktsiooni ja võltsingu olemust (sh digikunsti) ning autoriõiguste olemust ja tähendust
- 9) märkab ja kirjeldab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

2.6 TÖÖÕPETUS

Tööõpetus kui õppeaine hõlmab kolme valdkonda:

- 1) tööõpetus (1.–4. klass),
- 2) käsitöö ja kodundus (5.–9. klass),
- 3) tehnoloogiaõpetus (5.–9. klass).

Õppetegevus 3.–4. klassis

- Õpiülesandeid sooritamine suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele.
- Õpetaja suunamisel rakendab õpilane omandatud õpioskusi. Uued oskused kujundatakse ühistegevuses õpetaja juhendamisel.
- Õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama.
- Õppida kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid, erinevaid lahendusi.
- Õpetaja juhendamisel omandab õpilane esmased digivahendite kasutamise oskused

Õppetegevus 5.–9. klassis

- Õpilane suudab meelde jätta lihtsamad töövõtted ja nende kasutamise järjekorra, õpivad tööprotsessi kavandama.
- Kujundada töö planeerimise ja tulemuste hindamise oskusi; õpilast suunata küsimuste abil kirjeldama, milline võiks olla planeeritava töö tulemus; harjutada töö planeerimisel kirjalikke tööjuhendeid kasutama.
- Tööde valmimisel suunata õpilasi oma tööd kommenteerima ja sellele hinnangut andma, näidist valmistööga võrdlema.
- Olulisel kohal on nii enda kui ka teiste töö väärtustamine. Arendada suutlikkust teha kaaslastega koostööd ja raskuste ilmnemisel abi küsida.
- Õppetegevuses kasutada erinevaid digivahendeid ja digikeskkondi, arvestades sealjuures ka autoriõigustega.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale, nimetab ja võrdleb õpetaja abiga materjalide omadusi (õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev jt)
- 2) valib õpetaja juhendamisel erinevaid töötlemisviise (rebimine, lõikamine, voltimine, viltimine, voolimine jms) ning kasutab töövahendeid õigesti
- 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, vaatleb ja kirjeldab õpetaja abiga töövõtet tutvustavat videot või pilti; viib alustatud töö iseseisvalt lõpule
- 4) kasutab materjale õpetaja juhendamisel säästlikult
- 5) kasutab joonlauda: mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites, tõmbab sirgjooni läbi ühe ja kahe punkti
- 6) valmistab juhendamisel voltimise teel lihtsamaid kujundeid
- 7) lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid erinevast materjalist: paberist, õhemast

kartongist, vildist, fliisist, riidest

8) paneb niidi, heegelniidi, lõnga sukanõela silmast läbi

9) tikib eelpistet

10) heegeldab jämeda heegelnõelaga ketti

11) torkab õpetaja juhendamisel naaskliga auke

12) valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumi- ja lauakaunistusi, korrastab ja kaunistab ühistegevuses oma klassiruumi

13) katab ja koristab õpetaja juhendamisel lauda.

4. klassis on tööõpetus integreeritud õppeaine, mille tundides õpetatakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid ning valmistatakse õpilasi ette õpperühmade valimiseks.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) meisterdab erinevatest materjalidest, valib õpetaja juhendamisel materjalide käsitlemiseks sobivaid töövahendeid, käsitseb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult
- 2) otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks, märkab esemetel rahvuslikke elemente
- 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, mõistab ja täidab õpetaja juhendamisel ka lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid
- 4) kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele
- 5) paneb niidi nõelasilmast läbi; teeb käsitsi lihtõmblust (traageldab); õmbleb riidele kahe auguga nõõbi
- 6) heegeldab erineva jämedusega materjalist ketti; heegeldab alg- ja ahelsilmust
- 7) kasutab materjale säästlikult, leiab õpetaja juhendamisel võimalusi materjalide korduskasutamiseks
- 8) teab olulisemaid tähtpäevi, kaunistab juhendamisel tähtpäevadeks ruumi
- 9) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite (nt võileivad, küpsisetort), koostades eelnevalt ühistegevuses vajalike toiduainete ostunimekirja
- 10) valib valmistatud toidu serveerimiseks sobivad lauanõud, katab ja koristab lauda
- 11) kirjeldab ja analüüsib oma tööd õpetaja juhendamisel, sh kirjaliku kava järgi (võrdleb oma tööd näidisega; hindab tulemuse kasutamist ja esteetilisust)

Alates 5. klassist moodustatakse õpperühmad, millesse jagunedes on õpilasel võimalus õppida kas käsitööd ja kodundust või tehnoloogiaõpetust. Õpperühmadesse jagunemine ei ole soopõhine. Õpilane saab vahetada õpperühma nii, et tehnoloogiaõpetuse asemel õpitakse käsitööd ja kodundust ning käsitöö ja kodunduse asemel tehnoloogiaõpetust. Teemade järjestus õppeaastas kavandatakse käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpetajate koostöös.

Õpitulemused 5. klassis

Käsitöö

Õpilane:

- 1) tikib üherealisi pisteid
- 2) heegeldab alg-, ahel- ja kinnissilmuseid, heegeldab edasi-tagasi ridadena
- 3) oskab õpetaja abiga valida omavahel sobivaid vardaid ja lõnga
- 4) koob parempidiseid silmuseid edasi-tagasi ridadena
- 5) traageldab väljalõigatud detaile
- 6) õmbleb riidele kannaga ja/või kannata nõöpi
- 7) kasutab triikrauda õpetaja juhendamisel
- 8) oskab sooritada lihtsamaid (üksikuid) töövõtteid videojuhendite järg

Kodundus

Õpilane:

- 1) koristab klassiruumi, valib sobivad koristusvahendid
- 2) oskab käsitsi nõusid pesta
- 3) korrastab oma töökoha ja töövahendid, järgib hügieeninõudeid toidu valmistamisel
- 4) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite, loeb õpetaja koostatud kohandatud retsepti, tunneb selles sisalduvaid ühikuid (teelusikatäis, supilusikatäis, klaas, gramm), oskab kasutada elektroonilist köögikaalu;
- 5) katab laua vastavalt menüüle ja täidab elementaarseid lauakombeid.

Õpitulemused 6. klassis

Käsitöö

Õpilane:

- 1) kavandab juhendamisel ja valmistab lihtsamaid esemeid
- 2) valib tikkimiseks sobivaid materjale ja töövahendeid
- 3) tikib kaherealisi pisteid
- 4) heegeldab ringselt; tunneb heegeldamise ja kudumise õpitud tingmärke
- 5) koob parem- ja pahempidiseid silmuseid
- 6) koob ringselt
- 7) õmbleb õmblusmasinaga lihtõmblust.

Kodundus

Õpilane:

- 1) katab lauda vastavalt tähtpäevale
- 2) tunneb pesu- ja hooldusmärke
- 3) loeb retsepti, kasutab õpetaja juhendamisel ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel
- 4) rakendab juhendamisel tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel
- 5) oskab serveerida lihtsamaid toite ja täidab elementaarseid lauakombeid

Õpitulemused 7. klassis

Käsitöö

Õpilane:

- 1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid
- 2) tikib kaherealist pistet
- 3) loeb juhendamisel lihtsamaid heegelskeeme ja koekirju
- 4) heegeldab ääre- või vahepitse
- 5) koob kahe eri värvi lõngaga
- 6) käsitseb õmblusmasinat, õmbleb kahekordset palistust ja/või kahekordset õmblust.

Kodundus

Õpilane:

- 1) kasutab juhendamisel lihtsamaid võtteid rõivaste korrastamisel
- 2) sorteerib pesu värvi ja materjali järgi, oskab pesumasinal pesuprogramme valida, tunneb triikimismärke, oskab vastavalt tingmärkidele triikimisel temperatuuri valida
- 3) valmistab iseseisvalt lihtsamaid tervislikke toite
- 4) oskab kasutada mõõtenõusid ja kaalu ning teisendada mahu- ja massiühikuid õpetaja juhendamisel
- 5) kasutab õpetaja juhendamisel ohutult lihtsamat köögitehnikat (röster, mikrolaineahi, köögikombain, elektripliit jm)
- 6) oskab juhendamisel sorteerida prügi

LÕK tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) kasutab joonlauda esemete mõõtmisel
- 2) märgib juhendamisel toorikule punkte, sirgjooni, ristjooni, šablooni abil ringjooni ja kaar
- 3) ühendab detaile (nt liim-, kruvi- ja naelliite, mähkimise või jootmise abil);
- 4) järkab puitliistust etteantud pikkusega detaile
- 5) saeb õpetaja juhendamisel kõverjoonelisi kujundeid
- 6) viimistleb pinda viili ja lihvpaberiga
- 7) kasutab ohutult õigeid töövõtteid.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) oskab kasutada erinevaid mõõte- ja märkimisvahendeid
- 2) hõõveldab antud mõõtmega nelikantliistu, silindrit ja koonust
- 3) märgib ja töötleb baaspindu, rist- ja keeltappi
- 4) puurib avasid akutrelliga ja puurpingil
- 5) ühendab detaile (nt liim-, kruvi- ja tappliitega, jootmise või neetimisega)
- 6) viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab ja värvib
- 7) oskab töötada lihtsama videojuhendi järgi, pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd
- 8) kasutab ohutult õigeid töövõtteid.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) järkab puittoorikust detaile 45° nurga all

- 2) märgib toorikule kõverjoonelise kontuuriga detaile
- 3) mõõdab juhendamisel detaili läbimõõtu nihikuga ja kontrollib harkkaliibriga
- 4) oskab ühendada detaile vähemalt kahel erineval moel
- 5) märgib ja töötleb juhendamisel rööptappe
- 6) puurib avasid silinder- ja reguleeritava puuriga
- 7) saeb kõverjoonelisi kontuure tikksae ja lintsaega (vajaduse korral abiga)
- 8) koostab lihtsama tööjuhendi ja/või fotoseeria oma tööprotsessist
- 9) töötab elektriliste masinatega ohutult, oskab ohte vältida.

2.7 KEHALINE KASVATUS

Õppetegevus 3.–5. klassis

- Eesmärgiks on hoida ja suurendada õpilase huvi ja soovi liikumistegevustes osaleda. On oluline pöörata tähelepanu nii õpilase motoorika kui ka kõne, kognitiivsete, sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamisele.
- Olulisel kohal on ohutus ja isiklik hügieen.
- Kujundada oskusi sooritada kehalisi harjutusi eeskuju ja suulise juhendamise järgi.
- Õpetaja abiga, sh kirjaliku plaani järgi harjutada kaaslaste ja iseenda tegevuse kommenteerimist ning sooritustele hinnangu andmist praktilise tegevuse käigus.
- Tundides kujundada oskusi ja harjumust kontrollida ning korrigeerida oma keha asendit, rühti, liigutusi.
- Alustada spordialade tehniliste elementide õpetamist.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) korrigeerib õpetaja suunamisel keha asendit, hoiab tasakaalu eri asendites ja vahenditel
- 2) oskab paarilisega koostöös visata ja püüda palli
- 3) oskab suulise juhise järgi sooritada õpitud harjutusi eri vahenditega
- 4) sooritab hoolaualt toenghüppeid
- 5) osaleb aktiivselt erinevates mängudes, teab õpitud mängude reeglei;
- 6) liigub lauskmaal suuskadel astuva ja/või libiseva sammuga, kasutab keppe tasakaalu hoidmisel
- 7) viskab viskepalli, hüppab paigalt kaugust ja jookseb püstilähtest erinevaid distantse
- 8) oskab ennast iseseisvalt pesta, kuivatada ja riietuda
- 9) tajub muusika meeleolusid ja oskab selle järgi liikuda

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) oskab ravis kaheks loendada
- 2) sooritab õpitud akrobaatikaharjutusi ja harjutuste kombinatsioone
- 3) mängib rahvastepalli määruste päraselt
- 4) oskab libiseda suuskadel, sooritada suuskadel pööordeid paigal, kukkumisel iseseisvalt püsti tõusta
- 5) järgib iseseisvalt isikliku hügieeni nõudeid
- 6) sooritab tulemusele hooga kaugushüppe, palliviske ja 60 m jooksu püstilähtes
- 7) jookseb vahelduvalt kõnniga 1 km
- 8) teab õpitud oskussõnu.

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) täidab ohutusnõudeid kõikidel liikumistegevustel
- 2) sooritab õpitud harjutuste kombinatsioone suulise korralduse alusel
- 3) jookseb 1,5 km vahelduvalt kõnniga
- 4) on läbinud vähemalt kahe sportmängu algõpetuse
- 5) kasutab suusatamisel erinevaid laskumis- ja tõusuviise
- 6) oskab erinevaid rippeid, toenguid, tunnetab tasakaalu võimlemisvahenditel
- 7) järgib ausa mängu põhimõtteid ja selgitusel mõistab selle väärtust
- 8) oskab sooritada õpitud lõdvestusharjutusi ja taastuda pingutusest.

Õppetegevus 6.–7. Klassis

- Toetada õpilase huvi liikumise vastu ning soodustada nende aktiivset osalemist spordi- ja tantsutegevustes.
- Suunata õpilast suuremale iseseisvusele, arendada jätkuvalt nende kognitiivseid, sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi.
- Suunata õpilast sooritama ka jõukohaseid kirjalikke ülesandeid ning kasutama õpitud terminoloogiat. Väga oluline on arvestada eesti keele tundides omandatud oskustega.

- Kujundada õpilasel teadmisi murdeeaga seotud kehalistest muutustest ning isikliku hügieeni järgimise vajadusest.
- Laiendada õpilase teadmisi tervislikest eluviisidest, õpetada mõistma ja põhjendama kehalise aktiivsuse mõju tervisele, õpetada jälgima ja analüüsima isiklikku kehalist aktiivsust ning järgima õpitud põhitõdesid.
- Õpetada mõistma kaaslaste füüsiliste võimete erisusi ja arvestama nendega ühistegevustes.
- Õpilase positiivse enesehinnangu kujunemisel on oluline roll individuaalsel lähenemisel.
- Tutvustada õpilasele ausa mängu põhimõtteid,(reeglid) ja suunata neid järgima.
- Arendada õpilase kehalisi võimeid, kujundada liigutusvilumusi.
- Jätkata harjutuste tehnikate õpetamist. Kehalise tegevuse kaudu kujundada tahtemadusi, mis on vajalikud, et õpilane liiguks/spordiks ka iseseisvalt.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) oskab lihtsa kooliõue plaani järgi suunduda ühest punktist teise
- 2) esitab õpetaja koostatud võimlemis- või tantsukava
- 3) tegutseb rühmas, arvestades kaasõpilastega
- 4) sooritab talispordialasid vastavalt kooli ja ilmastiku võimalustele: suusatab ja/või uisutab, kasutades õpitud tehnikaid
- 5) mängib kahte sportmängu lihtsustatud reeglitega ja on läbinud vastavalt kooli võimalusele kolmanda sportmängu algõpetuse
- 6) teab ja järgib liiklusohutusreegleid.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) kasutab õpitud terminoloogiat
- 2) oskab hüpata kõrgushüppes käärhüpet
- 3) oskab joosta madallähtest 100 m
- 4) oskab tehniliselt sooritada paigalt kuulitõuet
- 5) sooritab kombinatsiooni mitmest võimlemisharjutusest, vahendiga või ilma, kas muusikaga ja/või ilma
- 6) suusatab vahelduval maastikul ja/või uisutab, kasutades erinevaid õpitud tehnikaid ja liikumisviise; suudab vahenditel võimetekohaselt kehtvalt liikuda
- 7) mängib kolme erinevat sportmängu lihtsustatud reeglitega
- 8) tunneb lihtsamaid leppemärke kaardil
- 9) oskab pendelteatejooksu tehniliselt korrektselt sooritada, järgides võistlusreegleid.

2.8 MUUSIKA

Õppetegevus 3.–5. klassis

- Olulisel kohal on laulmine ning muusika rütmis liikumine (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).
- Eesmärgiks on hoida ning suurendada huvi ja soovi muusikalistes tegevustes osaleda.
- Ühise musitseerimise kaudu arendatakse õpilase rütmitunnet, silma ja käe koostööd, liigutuste koordineerimist; kujundatakse muusikalise eneseväljendamise julgust ja oskusi, suhtlemis- ja koostööoskusi.
- Laulude valikul arvestatakse õpilase kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldusprobleeme. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule.
- Õpilane omandab mõne pilli esmased mänguvõtted.

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

- 1) oskab peast 3–4 lastelaulu
- 2) laulab tuttavaid laule ilmekalt ja õige kehahoiuga
- 3) rakendab keha-, rütm- ja plaatpille lihtsamates ostinaatodes ja/või kaasmängudes
- 4) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, PAUS, TA-A
- 5) viipab käega kaheosalist taktimõõtu
- 6) eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõlalisest
- 7) kirjeldab kuulatud muusikapala iseloomu (kurb/rõõmus; aeglane/kiire)
- 8) laulab Eesti hümnid vastavalt võimetele kaasa
- 9) eristab ja iseloomustab rahvakalendri tähtpäevadega seotud traditsioone, osaleb laulmisel
- 10) osaleb õpitud laulumängudes.

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

- 1) teab peast 3–4 lastelaulu, sealhulgas vastavalt võimetele Eesti hümnid
- 2) laulab tuttavaid laule võimalikult selge diktsiooni, kõlava tooni ja õige kehahoiuga
- 3) tunneb 3-osalist taktimõõtu ja rütmivälist TA-A-A
- 4) viipab käega 3-osalist taktimõõtu
- 5) mõistab terminite orkester ja orkestrijuhth/ dirigit tähendust
- 6) eristab vokaalmuusikat instrumentaalmuusikast

7) on tutvunud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerides.

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

- 1) laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn
- 2) laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga
- 3) saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes
- 4) teeb vahet 2- ja 3-osalisel taktimõõdul
- 5) iseloomustab kuulatud muusikat abivahendite toel
- 6) on tutvunud eesti rahvapillide ja rahvamuusikaga
- 7) on omandanud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmased mänguvõtted ja kasutab neid musitseerides.

Õppetegevus 6.–7. klassis

- Õppetegevuses tugineda omandatud teadmistele ja oskustele. Esmane on positiivsete emotsioonide saamine muusika tegemisest või kuulamisest.
- Arendada õpilase rütmi- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi, esinemisjulgust, suhtlemis- ja koostööoskusi.
- Õpetaja suunamisel kuulatakse tundides ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat.
- Pöörata tähelepanu ka rahvusmuusikale.
- Arendada oskust väärtustada enda ja teiste loomingut, samuti kultuurisündmusi (sh virtuaalseid) ja nendel osalemist.
- Kujundada oskust väljendada oma arvamusi ja eelistusi ning sallivat suhtumist erinevustesse.

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

- 1) laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn

- 2) laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga
- 3) eristab kuulamise järgi marssi, valssi ja polkat
- 4) tunneb levinumaid rahvalaule, rahvalaulu liike
- 5) laulab regilaulu, teab regilaulu esitamise traditsioone
- 6) tunneb eesti olulisemaid rahvapille nii välimuse kui ka kõla järgi, teab nende nimetusi
- 7) teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu- ja tantsupeost
- 8) on tutvunud erinevate kooriliikidega
- 9) eristab abivahenditele toetudes kõrget ja madalat mees- ja naishäält
- 10) teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurre perioodil.

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

- 1) laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn
- 2) laulab pingevabalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga
- 3) on tutvunud sümfooniaorkestri erinevate pillirühmadega
- 4) tunneb keel-, puhk- ja löökpille
- 5) oskab kuuldeliselt eristada erinevaid instrumente
- 6) on tutvunud nootide silpnimetustega ja nootide asetusega noodijoonestikul
- 7) eristab kuulamise järgi duur- ja moll-helilaadi
- 8) tunneb helivältusi ja rütme TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja pause.

2.9 Inglise keel

Ainekava rakendamise alused

Inglise keele lihtsustatud ainekava on mõeldud kerge intellektipuudega õpilastele, kelle õpitulemused vastavad üldjuhul Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemele.

Ainekava koostamisel on lähtutud põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ning kooli õppekavast.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Inglise keele õppimise eesmärk lihtsustatud õppes on arendada õpilase igapäevase suhtlemise baasoskusi kuulamisel, rääkimisel, lugemisel ja kirjutamisel ning julgustada teda kasutama inglise keelt elulistes olukordades. Õpe aitab õpilasel orienteeruda lihtsas suulises ja kirjalikus teabes, kasutada abivahendeid (nt sõnaraamatut) ning arendada koostöö- ja

suhtlemisoskust. Oluline on, et õpilane kogeks eduelamust ja rõõmu inglise keele õppimisest ning tajuks kuulumistunnet.

Üldpädevused

Inglise keele tundides toetatakse sotsiaalse suhtlemise, empaatia, eneseväljenduse, igapäevases elus toimetuleku ja digipädevuse kujunemist.

Hindamine

Hindamisel arvestatakse eelkõige õpilase arengut tema varasema tasemega võrreldes ja õpitulemuste saavutatust tema individuaalsel tasemel. Oluline on toetav tagasiside ja julgustamine. Kasutatakse suulisi, kirjalikke ja praktilisi töövorme ning vaatlust. Hindamisel võib kasutada nii viiepallisüsteemi kui mitteeristavat hindamist (arvestatud / mitteamvestatud), lähtudes õpilase individuaalsetest võimalustest ja kooli hindamisjuhendist. Hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi ainekavas määratud õpitulemustega, arvestades tema individuaalseid võimeid.

Ainekava 5. klassile

Ainekava I kooliastme teisele etapile

Abiõppe I kooliastme II etapil (5. klass) lisandub uue õppeainena võõrkeel.

Õppetundide arv nädalas: 2 tundi

Üldeesmärk

Õpilane omandab elementaarseid teadmisi inglise keele kõlast, intonatsioonist, häälikutest ja tähestikust, arendab lihtsaid kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisoskusi ning saab hakkama igapäevastes situatsioonides lihtsate lausetega.

Õppesisu

Kõnearendus- ja lugemisteemad

- MINA (nimi, sugu, vanus)
- PEREKOND (ema, isa, õde, vend)
- KOOL, KLASS.

- KODU (maja, linnas-maal, tuba, mööbel).

Osaoskused

Suhtlusoskused: õpilane oskab tervitada ja hüvasti jätta, ennast lihtsate fraasidega tutvustada ning viisakalt paluda ja tänada.

Kuulamisoskus: õpilane mõistab üksikuid sõnu ja sõnaühendeid, saab aru õpetaja lihtsatest korraldustest ning jälgib laulude ja luuletuste sisu oma tasemel.

Kõnelemisoskus: õpilane oskab moodustada ja kasutada lihtsaid lauseid ning vastata küsimustele õpitud lausemallide piires.

Lugemisoskus: õpilane oskab lugeda tähestikku, üksikuid sõnu ja lihtsaid lauseid ning lühikest teksti õpitud sõnadega; õpilane eristab trüki- ja kirjatähti ning võrdleb raamatu teksti erinevaid kirjapilte.

Hääldusoskus: õpilane hääldab õpitud häälikuid arusaadavalt ning eristab silbi- ja sõnarõhku lihtsates sõnades. Kirjutamisoskus: õpilane kirjutab suuri ja väikeseid kirjatähti kalligraafiliselt piisavalt loetavalt, seob tähti omavahel ning teeb lühikesi ära kirjaharjutusi, pöörates tähelepanu inglise keelele omastele tähtedele.

Keeleteadmised

- Nimisõnad: ainsus ja reegliäärane mitmus.
- Artikkel: umbmäärane ja määrav.
- Arvsõnad: põhiarvsõnad 1-10.
- Asesõnad: isikulised (I, she, he, it); omastavad (my, her, his).
- Tegusõna: be, have 1. ja 3. pöördes.
- Tegusõna vormistik: Present Simple.
- Eessõnad: on, in.
- Lauseõpetus: lihtlause jaatav ja eitav vorm.
- Tähestik: tähtede nimetused ja nende häälimine.